

TER ONDERTEKENING

Aan: SCM

Erfgoed en Kunsten

Van

Persoons...

Persoonsgegevens

Datum

01 maart 2024

Referentie

44395675

Bijlagen

- 1: Aanbiedingsbrief
- 2: Periodieke rapportage Cultuureducatiebeleid 2013-2023
- 3: Onafhankelijk oordeel extern deskundige.
- 4: Monitor Cultuureducatie primair onderwijs 2022-2023
- 5: Monitor Cultuureducatie voortgezet onderwijs 2022-2023

Intern OCW afgestemd

MBO, PO, VO, FEZ, M&C

nota

Monitoring en onderzoek cultuureducatie

Aanleiding

Afgelopen jaar zijn er drie onderzoeken uitgevoerd op het gebied van cultuureducatie. Dit betreft een Periodieke Rapportage Cultuureducatiebeleid 2013-2022, de Monitor Cultuureducatie primair onderwijs 2022-2023 en de Monitor Cultuureducatie voortgezet onderwijs 2022-2023. Met bijgaande aanbiedingsbrief stuurt u deze onderzoeksrapporten naar de Tweede Kamer.

Toelichting

- De Monitors Cultuureducatie in het primair onderwijs 2022-2023 en Cultuureducatie in het voortgezet onderwijs 2022-2023, zijn uitgevoerd door ResearchNed. De periodieke rapportage Cultuureducatiebeleid 2013-2022 is uitgevoerd door onderzoeksbureaus SEO Economisch Onderzoek en Oberon. Voor de periodieke rapportage is een onafhankelijk oordeel van een extern deskundige opgesteld en bijgevoegd.
- Het thema cultuureducatie was geen onderdeel van de beleidsdoorlichting cultuurdeelname, welke op 16 december 2022 aan de Tweede Kamer is aangeboden¹. Met de periodieke rapportage Cultuureducatiebeleid 2013-2022 voldoet u aan uw verantwoordelijkheid om het beleid op dit thema door te lichten en hierover te rapporteren aan de Tweede Kamer.
- De beide monitors betreffen een periodiek tweejaarlijks onderzoek. Vanwege COVID-19 zijn beide onderzoeken later uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland.
- De periodieke rapportage blikt terug op 10 jaar cultuureducatiebeleid. De beide monitors geven een actuele stand van zaken. De uitkomsten van deze onderzoeken kunnen gezamenlijk benut worden bij het nadenken over hernieuwde bestuurlijke afspraken (het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs loopt af in 2024) en de vormgeving van toekomstig beleid.

Vervolg

De beleidsreactie volgt in het najaar van 2024. De timing is mede afhankelijk van een nieuw kabinet. De beleidsreactie zal in samenspraak met de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs worden opgesteld.

---

¹ [Bijlage 1 - Cultuur van en voor iedereen, beleidsdoorlichting OCW onderdeel cultuurdeelname 2001-2020 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Conclusies en aanbevelingen

Hieronder vindt u een beknopte samenvatting van de conclusies en aanbevelingen van de onderzoeksrapporten. Indien u dat wenselijk vindt, kunnen we u op een later moment uitgebreider informeren over de inhoud van de rapporten en de ontwikkelingen op dit thema.

Datum
1 maart 2024

Periodieke Rapportage Cultuureducatiebeleid 2013-2022

- Er is in de afgelopen 10 jaar progressie geboekt op verschillende onderdelen, zoals het stimuleren van deelname en de professionalisering van cultuureducatie.
- Het is lastig uitspraken te doen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het totaal aan instrumenten in het cultuureducatiebeleid.
- Er is een duidelijke koers uitgezet, maar ook is er onder die vlag een brede en complexe beleidsmix gegroeid. Beleidsmaatregelen versterken elkaar deels, maar zitten elkaar ook in de weg.
- Het merendeel van het instrumentarium betreft stimuleringsbeleid van tijdelijke aard, wat het beleid kwetsbaar maakt en gevoelig voor invloeden van buitenaf.
- Aanbevelingen voor de toekomst:
  - Verken alternatieve scenario's voor de toekomst (trendanalyse naar de ontwikkelingen in cultuur en onderwijs).
  - Ontwikkel een integrale visie op cultuureducatie (vanuit cultuur- en onderwijsbeleid).
  - Onderzoek verschillende manieren van sturing.
  - Stroomlijn de verschillende beleidsmaatregelen voor cultuureducatie.
  - Heb extra aandacht voor het vo en mbo en voor scholen in gebieden met een schrale infrastructuur.
  - Heb blijvende aandacht voor samenwerking tussen culturele partners en scholen, waarbij de regie bij de school wordt gelegd.
  - Vereenvoudig en verminder procedures voor uitvoerende partijen en bied continuïteit (door meerjarige afspraken of financiële middelen)
  - Heb meer oog voor de uitvoering, bijvoorbeeld door de positie van de intern cultuur coördinator en schoolteam te versterken en leerlingen een stem te geven.
  - Steviger positionering van kunstvakdocenten.
  - Vergroot het cultureel bewustzijn via initiële lerarenopleidingen.

Monitor Cultuureducatie primair onderwijs 2022-2023

- De PO monitor stelt dat ongeveer 70% van de scholen in 2023 tevreden is over de kwaliteit van de door henzelf en externe partijen aangeboden cultuureducatie.
- Stimuleringsprogramma's als Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) lijken een positieve werking te hebben op de ontwikkeling van cultuureducatie op school. Deelname aan CmK hangt samen met meer tevredenheid, maar ook met hogere scores op een aantal thema's (visie, samenwerking met de omgeving, kwaliteitservaring, en verbinding tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie).
- De meeste scholen hebben uitgewerkte visie op cultuureducatie welke is vertaald naar de praktijk. Op bijna negen van de tien scholen is een cultuurcoördinator aanwezig en 42% van de scholen geeft aan gebruik te

maken van een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie. Meer dan de helft van de scholen werkt samen met culturele aanbieders, ongeveer de helft werkt met een cultuurcoach.

Datum
1 maart 2024

- Het aantal scholen dat kunstvakleerkrachten inzet is in 2022-2023 significant toegenomen ten opzichte van de vorige meting. De belangrijkste reden hiervoor is de behoefte aan deskundigheid op het gebied van cultuuronderwijs. Vakleerkrachten lijken ook een meerwaarde te bieden bij vakoverstijgend cultuuronderwijs, zoals het stimuleren van basisvaardigheden door middel van cultuureducatie. Er wordt aanbevolen een verkenning te doen naar de positie van vakdocenten in het PO.
- Er blijft sprake van onderlinge verschillen tussen scholen die worden toegeschreven aan; voorkeuren en aanpak van de school, financiële mogelijkheden en aanbod in de omgeving. Ook de verschillen tussen het regulier en (voortgezet) speciaal onderwijs zijn groot.

Monitor Cultuureducatie voortgezet onderwijs 2022-2023

- Volgens de nieuwe verankeringsmaat (de mate waarin een school cultuureducatie duurzaam heeft verankerd, gemeten met een aantal specifieke maatstaven) is 37 procent van de vo-scholen koploper op het gebied van cultuuronderwijs; 48 procent volger en is 15 procent van de scholen een achterblijver.
- De meerderheid van de scholen in het VO heeft een visie op cultuuronderwijs, maar deze is minder vaak en minder formeel vastgelegd dan in 2017. Op minder dan de helft van de scholen is er sprake van samenhangende activiteiten en een doorgaande leerlijn cultuuronderwijs – zowel binnen als tussen onderbouw en bovenbouw. Wel is sinds de vorige meting de aandacht voor doorlopende leerlijnen toegenomen.
- Het aangeboden cultuuronderwijs heeft naast een specifieke focus op kunst en cultuur ook een vakoverschrijdend karakter. Dit wordt als positief ervaren.
- De CJP Cultuurkaart wordt door 80% van de schoolleiders genoemd als financieringsbron voor cultuuronderwijs. De Cultuurkaart kan worden ingezet voor verschillende culturele activiteiten, zowel individueel als in schoolverband. Uit de verdiepende gesprekken kwam naar voren dat docenten dit als goede investering zien.
- Er wordt door scholen veel samengewerkt (in kleine of grote mate) met culturele instellingen. Mogelijke kansen zijn er nog als het gaat om het betrekken van externe culturele partners bij de (doorlopende) leerlijn van het cultuuronderwijs binnen school en de vakoverstijgende invloed van cultuuronderwijs. Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) lijkt hier een aanjagende rol te vervullen.
- De meerderheid van de scholen maakt zelf het programma voor de culturele activiteiten en lijkt daarbij in 2022 veel meer aan te sluiten bij de voorkeuren en belangstelling van leerlingen dan in 2017.